

Vietnami küldöttség hazánkban

Tegnap, szerdán, baráti tapasztalatcsere-látogatásra hazánkba érkezett a Vietnami Szocialista Köztársaság Ellenőrzési Bizottságának küldöttsége.

A delegációt **Tran Nam Trung**, az Ellenőrzési Bizottság elnöke vezeti. A küldöttséget a Keleti pályaudvaron **Szakali József**, a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság elnöke fogadta. A megbeszélések megkezdődtek.

Havasi Ferenc látogatása a Belügyminisztériumban

Havasi Ferenc, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára szerdán látogatást tett a Belügyminisztériumban. A vendéget **Horváth István** belügyminiszter és **Kovács György**, az MSZMP belügyminisztériumi bizottságának első titkára fogadta. Havasi Ferenc találkozott a minisztérium vezetőivel, meghallgatta Horváth István tájékoztatóját a Belügyminisztériumban folyó munkáról, ezután látogatást tett a BM hírközpontjában, a számítógépes adatfeldolgozó központban és megtekintette a forradalmi rendőri ezred bemutatóját. Elismerését fejezte ki a személyi állománynak a magas színvonalon végzett munkáért.

Havasi Ferenc délután a Belügyminisztérium vezető munkatársai részére tájékoztatót tartott időszaki politikai kérdésekről.

A mezőgazdasági szakemberképzés helyzete Tanácskozás Szegeden

A mezőgazdasági üzemi vezetők, a szakemberek és a felnőtt fizikai dolgozók 1982. évi képzési, illetve továbbképzési tervének elkészítésével kapcsolatos tudnivalókról, valamint a személyzeti munkával összefüggő kérdésekről esett szó a tegnapi, Szegeden megrendezett tapasztalatcsere.

Az értekezlet első napján a Szeged járási, városi üzemek és vállalatok, ma, csütörtökön pedig a többi megyei város, illetve Szentes járás személyzeti vezetőit hívta meg a Csongrád megyei Tanács vb mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztálya szakmai tanácskozásra.

Gyuris Szilveszter, a megyei tanács osztályvezető-helyettesének megnyitó szavai után **Kis Sándor** oktatási főelőadó ismertette a tervkészítéssel kapcsolatos tudnivalókat, majd **Muci József**, a vásárhelyi továbbképzési intézet oktatási vezetője tartott rövid tájékoztatót. Elmondta, hogy az intézet hármas feladatot lát el, amely közül az egyik legfontosabb a megyei igények, a szakember-utánpótlás kielégítése. Felhívta az üzemek személyzeti vezetőinek figyelmét arra, hogy csak azokat a dolgozókat küldjék el a tanfolyamra, akik oda el is mennek. A tapasztalatok szerint ugyanis — például — a felsőszintű vezetői tanfolyamokon csupán 40–50 százalékos a megjelenés. A megyei TESZÓV Revizori Irodája által szervezett továbbképzéseken viszont a jelentkezők 90–95 százaléka rendszeresen részt vesz és el is végzi a tanfolyamokat.

Mivel a jelentkezési íveket, nyomtatványokat október 10-ig kell elküldeniük az üzemeknek, az oktatási igazgató arra kérte a jelenlevőket, hogy az utólagos jelentkezéseket kerüljék, mert ezek rendkívül sok kellemetlenséget, plusz adminisztrációt okoznak. Jó lenne, ha idén — a tavalyival ellentétben — a zombóli, a pusztamérgesi és a baksi gazdaságok is időben jeleznék beiskolázási szándékukat.

Dr. Rabovszky Pál igazgató, a szentesi, majd **Kádár János**, a csongrádi mezőgazdasági szakmunkásképző intézet tanára ismertette az idén intézményükben sorra kerülő tanfolyamokat. Csongrádon, többek között tíz hétig tartó mezőgazdasági karbantartóképző tanfolyam indul, a szentesiek pedig immár évtizedek óta — idén is — élen járók a betanított- és szakmunkásképzésben. **Szűcs János**, a gyomai szakmunkásképző intézet tevékenységéről szólva elmondta, hogy sokat fejlődött a kapcsolat a mezőgazdasági üzemek és az iskola között. Gondként említette azt a problémát is, miszerint csak 30 fő után jár állami dotáció, ám ennyien ritkán jelentkeznek egy-egy

tanfolyamra, ezért az üzemek zöme eleve nem vállalkozik önköltséges továbbképzésre. Esetleg az érvényben levő rendelet megváltoztatásával, illetve módosításával — húsz fő után is járna a dotáció — nagyobb ambícióval kapcsolódhatnak be a képzésbe a gazdaságok.

Az utánpótlás megteremtése szintén a személyzeti vezetők feladata — hangsúlyozta **Juraj Miklós**, a szegedi központi pályaválasztási intézet munkatársa. Előszörban a gazdaságok saját dolgozóinak gyermekei, illetve a körzetben élő tanulók jelentik az utánpótlást, ezért célszerű megszervezni az általános iskolákban a mezőgazdasági szakköröket, ahol az ismerkedésen túl fel is készíthetik a „vállalkozó szellemű ifjoncokat” az agrárszakmára.

Marsi Mihályné, a megyei TESZÓV osztályvezetője szerint fejlődött a betanított- és szakmunkásképzés. A jövőben különösen a mikrokozmetek taggazdaságainak kell összefogni, s közös tanfolyamok szervezésével tovább mélyíteni a tartalmi munkát. Az elkövetkezendő időszakban a melléküzemágak dolgozóinak továbbképzését is meg kell oldani.

Jó ötletekkel — milliók megtakarítása

A Lábatlani Vékonypapírgyárban az év eleje óta 6 millió forint értékű hő- és villamosenergiát takarítottak meg, ennivel csökkentették a termelési költségeket.

A papírgyártás rendkívül energiaigényes, a veszteség néhány százalékos csökkentése is jelentős összeg, ezért a termelési tanácskozásokon és más fórumokon rendszeresen tájékoztatják a munkásokat az energiafelhasználás alakulásáról.

A takarékoságot szolgáló javaslatok összegyűjtésére ötletnapokat is szerveznek, és a legkisebb megtakarítást ígérő indítványt is rövid időn belül megvalósítják. A dolgozók kezdeményezésére például nemrégiben műszereket, automatikákat építettek be a gyártási folyamatba, csökkentették a hőveszteséget. Felülvizsgálták az összes gőzvezeték, fűtőkészüléket, s ezek megjavításával, szigetelésük alaposabb megerősítésével is csökkentették az energia-veszteséget.

A takarékosabb papírgyártásra anyagilag is ösztönzik a közvetlen termelésirányítókat, a brigádokat. Az idén a bértömeg 12 százalékát fordítják ilyen célra, s eb-

Kovács Lászlóné, a megyei tanács vb mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztályának főelőadója tájékoztatójában az időszaki személyzeti munkáról és a megyei tapasztalatokról beszélt. A felülvizsgálatok tapasztalatai általában kedvezőek, ám itt-ott még akad „fehér folt”. Például sokszor felültesek a minősítések, netán évekig húzzák-halasztják annak elkészítését, s nem vezetnek folyamatosan a személyi lapokat sem. Az előadó bírálta azokat az üzemeket, ahol esetleg több hónapig, néhol egy évig is vezető állásban foglalkoztatnak embereket erkölcsi bizonyítvány beszerzése nélkül.

A jogok és kötelességek tisztázása, a hibák korrigálása, a feladatok elvégzése, illetve elvégzetése a személyzeti munkában is első sorban a gazdaságok vezetőinek legfontosabb kötelessége. Ennek elmulasztása sérti az üzemi érdeket.

A tegnapi értekezlet vitával zárult. Ma, csütörtökön Csongrád, Makó, Hódmezővásárhely, Szentes város és járás szakemberei mondják el véleményüket, javaslatukat a személyzeti vezetők őszi tapasztalatcserején.

A. E.

Fogalmak változása

Ha, mondjuk, a harmincas-egyvenes években valakit úgy mutattak be, hogy ötholdas paraszt, a lényegét elmondták róla. Nevezetesen, hogy mihez ért, milyen helyet foglal el a falu hierarchiájában, milyen körből házasodhat, milyen sorsot szármagat gyerekeinek. Ma legfeljebb statisztikai címszó lehet, annak is pontatlan, hogy „mezőgazdaságban dolgozó fiatal”. Személyre vonatkoztatva semmitmondó meghatározás, nem több, mint az „ipari munkás” megjelölés. Az ipari munkásság rétegződése régebbi keletű, a mezőgazdasági dolgozóké tizenöt-húsz éve kezdődött igazán. Annak a folyamatnak a részeként, amit úgy szoktunk jellemezni, hogy az elmúlt három és fél évtized leglátványosabb változásai közé tartozik a falu társadalmának átalakulása. Ezen belül a döntő fordulat a szocialista nagyüzemi gazdálkodás létrejötte. Mára a mezőgazdasági nagyüzemekben a szakosodás a speciális szakmai képzettség ugyanolyan természetes, mint az iparban. A különbség: szakmunkás-bizonyítványa, mezőgazdasági iskolai végzettsége a fiatalabb nemzedéknek van. Az állattenyésztőnek, a növénytermesztőnek, a növényvédőnek, a gépszerelőnek. A korszerű nagyüzemek nem nélkülözhetik szakértelmüket, a korszerű nagyüzemek nélkül szakmai ismereteikre nem tartanak igényt. Ahhoz a régi gazdálkodáshoz mást kellett tudni, nemzedékeken át öröklődő, nem iskolában, hanem a gyakorlatban elsajátított tudnivalókat. Nem lebecsülendő tapasztalatok halmozódtak fel ily módon, de ma más, pontosabban más is kell.

A közfelfogással ellentétben a régi, a felszabadulás előtti falu sem tiszta mezőgazdasági település volt. Lakták szép számmal ipari munkások is, sőt a korabeli statisztikák szerint 1945-ben az ipari munkásság többsége falun élt. Mégis, a falu és a paraszvilág — máig hatóan — összekapcsolódott a közgondolkodásban. És a falu a városokhoz képest elmaradottságot is jelképezett, város és falu közötti különbség, a város javára való különbséget jelentette. A falu szocialista átalakulása egyúttal a különbség csökkenését hozta magával. Jó néhány nagyközségi fejlődési üteme oly gyors volt, hogy mára városi ranggal bírnak, s ami ennél fontosabb, városi körülményeket teremtettek; egészségügyi ellátottságban, üzlethálózatban, szolgáltatásokban, út- és vízhálózatban. A kisebb lélekszámú községek lakói sem érik be kevessebbel, ha példának okáért otthonaikról van szó, ha építkeznek.

Az igényesség persze önmagában kevés. Miből? Honnan a többre vágyás anyagi fedezete? A nagyüzemek gazdasági megerősödésével párhuzamosan nőtt a szövetkezetekben dolgozók jövedelme, részben a közösből származó jövedelme, de nem el-

hanyagolható a háztáji föld, az állattartás „adománya” sem. Ami korántsem adomány. Szociológiai felmérések szerint — avagy hivatkozhat ki-ki személyes tapasztalatára — a mezőgazdasági nagyüzemekben dolgozók munkája korántsem fejeződik be a szövetkezet földjén. (Mint ahogy az iparban dolgozók jó része is érdekelt valamiféle második munkában, s vállalt másodállást, túlóráz az értelmiségi is, jövedelmét kiegészítendő, de nem mellékesen a közösség hasznára. Nem e cikk témája, hogy hol húzható meg ennek a pluszvállalásnak ésszerű határa.) A háztáji föld származó hús, zöldség stb. javítja az ellátást, gazdagítja a piacot, ellenértéke megjelenik, egyebek között, az újonnan épülő otthonokban.

Az öröklött, a még otthon tanult paraszti ismeret korántsem fölösleges a háztáji munkában. Tradíció folytatását láthatjuk abban is, hogy a házak jelentős része ma is kalákában épül. Lényeges különbség: a napjainkban közösen építkezők rendszerint nemcsak munkaerőjüket, hanem szakmájukat is kölcsönzik. Hiszen a rokonságban, a baráti körben fölülhetők a specialisták.

Mielőtt idillire, azaz hamisra sikeredne a kép: az iskolázottság messze meghaladja a korábbi évtizedekét, de nem általános érvényű a szakmunkásság, netán diplomássá válás igénye. Különösen nem, ha a lányok továbbtanulásáról árulkodó adatokat nézzük. Ennek okai szerteágazóak, hogy csak egyet említsünk: a háztáji munka nagyobb részét vállaló asszony nagyobb jövedelemhez juthat, mintha szakmát tanulna, nem is szólva a még mindig ható, „az asszonynak a tűzhely mellett a helye”-féle, avitt felfogásról. A szorgalom, a többletmunka hasznát nem kisebbíti, de: mikor jut ideje ennek a rétegnek a művelődésre, a szórakozásra? Akinek a napi programja úgy alakul, hogy „kelek, amikor az állatokat etetni, itatni kell, s felszem, amikor ettetem, itattam, közben pedig mindig van mit csinálnom”, akinek a huszonnegy órából jó, ha nyolctíz marad pihenésre, megrótható-e, mert könyvet ritkán vesz a kezébe, mert elalszik a televízió előtt, mert az alvást többre becsüli a művelődésnél?

A „mezőgazdaságban dolgozó fiatalok” megteremtik maguknak a jobb életkörülményeket, munkájuktól függ a mezőgazdaság előrehaladása, de azzal, amit megteremtettek és azzal, amit a szocialista falu már nyújt nekik, még nem éleik, még nem tudnak élni mindannyian. Bizonyos azonban, hogy szakmájuk fejlődése, otthonuk kulturális ösztönző erőként hat. Ezek nélkül aligha remélhetnénk, hogy a szellemi javak iránti fogékonyságuk, igényük belső kényszerrel válik.

M. D.

Őszikevirágzás

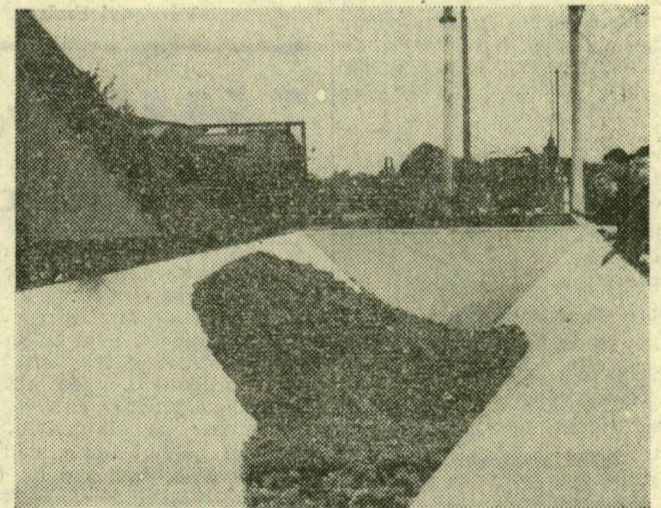
A harmadik évszak egyik utolsó virága, az őszi kikircs — népiesen csicsiskoma, vagy őszike — ezekben a napokban tömegesen bontja szirmai a Bakony erdőszélein és nyirkos rétejen. A liliumfélék családjának ezt a tölcseres, évelő növényét régen a köszvény gyógyítására használták. Erős mérgező hatása miatt ma már gyógyászati szerepe háttérbe szorult. Az őszi kikircset újabban a növény-nemesítők használják, mint növekedésserkentő szert.

(MTI)

Jogászok tanácskozása

A Magyar Jogász Szövetség Szalámigyár és Húskombinát Vállalati Jogász Tagozatok kulturterében. Több elő-Országos Vezetősége tegnap, adás hangzott el a vállalati szerdán tartotta kihelyezett jogászok legfontosabb tevékenységét a Szegedi dóiról, feladatairól.

Szedik a borszólót

Molnár József felvétele

Megkezdődött a szüret a mórshalmi Homokkultúra Szakszövetkezetben is. A borszólót szedik a gazdák, s hogy levet eressen, a szövetkezet földolgozójában darálják össze a fűrtöket. A héten még győzik a munkát a mórshalmiak, csak hétfőtől jönnek a diákok. Hat iskolával egyeztek meg, és 630 diákot fogadnak ezen az őszön. Szeretnék, ha október közepére must lenne a 750 tonnányi — még tőkén levő — szőlőből. Képzünk: tartályokba őrítik a szőlőt.

Magyar—mozambiki együttműködés

Puja Frigyes külügyi miniszter és **Armando Emilio Guebuza** miniszter, a mozambiki fegyveres erők politikai komiszárja szerdán budapesti kicserélte a Magyar Népköztársaság és Mozambiki Népi Köztársaság között 1980. szeptember 24-én Mautóban aláírt barátsági és együttműködési szerződés megerősítő okiratait. A két ország történetében első ízben kötött nagyjelentőségű szerződés

megalapozza a politikai, gazdasági, kulturális és más területen folytatott együttműködés kibontakoztatását, testvéri szolidaritás fokozott kinyilvánítását.

Az okmánycserénél jelen volt **Erdei Lászlóné**, az Elnöki Tanács tagja, **Péter János**, az országgyűlés alelnöke, **Nagy Gábor**, az MSZMP KB külügyi osztályának helyettes vezetője és **Garai Róbert** külügyminiszter-helyettes.